Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av lagen om förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport ändras temporärt så att staten i form av stöd till sjöfarten betalar tillbaka till arbetsgivarna arbetsgivares sjukförsäkringsavgift, arbetsgivarandelen av arbetslöshetsförsäkringspremien, arbetsgivarandelen av grupplivförsäkringspremien och arbetsgivarandelen av premien för frivillig olycksfallsförsäkring för fritiden och tilläggsförsäkring för fritiden. Genom propositionen ändras inga andra stödfaktorer.

Syftet med propositionen är att bidra till att lindra de ekonomiska skador som covid-19-pandemin orsakar sjöfartsbranschen och att stödja näringslivets konkurrenskraft. Strävan är också att främja kontinuiteten i sjötransporterna och leveranskedjorna eftersom de har en central betydelse för samhällets och näringslivets funktion.

Lagen tillämpas endast på det stöd som betalas för kostnader som uppkommit under 2020.

Propositionen hänför sig till den kompletterande budgetpropositionen för 2021 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2021 och gälla till och med utgången av 2021.

_____

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL 1
MOTIVERING 3
1 Bakgrund och beredning 3
1.1 Bakgrund 3
1.2 Beredning 4
2 Nuläge och bedömning av nuläget 5
3 Målsättning 6
4 Förslagen och deras konsekvenser 6
4.1 De viktigaste förslagen 6
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna 6
5 Remissvar 8
6 Specialmotivering 9
7 Ikraftträdande 11
8 Förhållande till andra propositioner 11
LAGFÖRSLAG 12
Lag om temporär ändring av lagen om förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport 12
BILAGA 14
PARALLELLTEXT 14
Lag om temporär ändring av lagen om förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport 14

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Det finländska samhället och näringslivets verksamhet är i hög grad beroende av varutransporter som sker sjövägen. Närmare 90 procent av Finlands export och 80 procent av importen sker sjövägen. Passagerarfärjorna som går i linjetrafik enligt tidtabell utgör en grundläggande del av Finlands övergripande logistikkedja. Cirka 10 procent av det gods som transporteras sjövägen till Finland transporteras på passagerarfärjor (2000–2018). Passagerarfärjornas betydelse har ökat under de senaste åren. Mer än 60 procent av styckegodsexporten och 50 procent av styckegodsimporten sker med passagerarfärjor. Styckegods är vanligen färdiga produkter, exempelvis livsmedel och andra dagligvaror och konsumtionsvaror.

Bestämmelser om det stöd som rederierna beviljas och som sänker de indirekta arbetskraftskostnaderna (”bemanningsstöd”) finns i lagen om förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport (1277/2007, nedan *lagen om bemanningsstöd*). Finland har notifierat kommissionen om stödprogrammet och på stödet tillämpas kommissionens beslut SA.35110 (2012/N). Den gällande lagen om bemanningsstöd har varit i kraft sedan 2008, då lagen ersatte lagen om en förteckning över handelsfartyg i utrikesfart (1707/1991). En förutsättning för att få stöd är att fartyget är inskrivet i den handelsfartygsförteckning som avses i lagen och att fartyget under stödåret huvudsakligen har använts för sådan sjötransport som berättigar till stöd. Statens faktiska bemanningsstöd till sjöfarten var cirka 84,3 miljoner euro 2018 och cirka 86,8 miljoner euro 2019. Vid utgången av 2019 fanns det i handelsfartygsförteckningen 100 lastfartyg och 16 passagerarfartyg. På fartygen arbetade det närmare 7 000 sjömän i sjömansyrken.

Enligt lagen om bemanningsstöd minskades stödet till rederierna i samband med reformen av sjömanspensionssystemet 2016. Reformen av sjömanspensionssystemets förmåner och finansiering bereddes 2014 i en arbetsgrupp som tillsatts av social- och hälsovårdsministeriet, och på basis av arbetsgruppens förslag överlämnade regeringen till riksdagen en proposition med förslag till ändring av lagen om sjömanspensioner och av vissa lagar som har samband med den (RP 321/2014 rd). I den propositionen föreslogs det ändringar i lagen om sjömanspensioner (1290/2006), lagen om införande av lagen om sjömanspensioner (1291/2006), inkomstskattelagen (1535/1992) och lagen om bemanningsstöd.

Syftet med reformen av sjömanspensionssystemet var att höja den genomsnittliga åldern för att gå i pension inom sjömanspensionssystemet samt att förenhetliga sjömännens pensionsskydd med övriga arbetstagares arbetspensionsskydd. Syftet var dessutom att på lång sikt minska sjömanspensionssystemets kostnader och den statsandel som hänför sig till dem. Då ansågs det dock att en minskning av den statsandel som används för finansieringen av sjömanspensionerna inte är motiverad, om statens utgifter samtidigt ökar i motsvarande grad eller mera via andra stödsystem eller via beskattningen. Därför föreslogs det i samband med de föreslagna ändringarna av sjömanspensionssystemet att det görs ändringar även beträffande sjöfartsstöden och beskattningen (RP 321/2014 rd - Regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av lagen om sjömanspensioner och av vissa lagar som har samband med den).

I samband med ändringen ändrades 11 § i lagen om bemanningsstöd så att staten i form av stöd till sjöfarten enligt lagen om bemanningsstöd till arbetsgivarna från och med 2016 betalade tillbaka arbetsgivarens pensionsförsäkringsavgift, arbetsgivarens olycksfallsförsäkringspremie

och arbetstagares förskottsinnehållning. I stöd betalades inte längre arbetsgivarens socialskyddsavgift, arbetsgivarandelen av arbetslöshetsförsäkringspremien, arbetsgivarandelen av grupplivförsäkringspremien och inte arbetsgivarandelen av premien för frivillig olycksfallsförsäkring för fritiden och tilläggsförsäkring för fritiden. Dessutom ändrades 12 § i lagen om bemanningsstöd genom lag 940/2016 från och med ingången av 2017, så att om det för en begränsat skattskyldig arbetstagare i stället för källskatt har betalats förskottsinnehållning ska stödet betalas tillbaka i enlighet med 11 §. Ändringarna trädde i kraft den 1 januari 2016 och de tillämpades på det stöd som betalas för kostnader som har uppkommit den 1 januari 2016 eller därefter.

Arbetsgivarens arbetslöshetsförsäkringspremie började 2018 åter temporärt omfattas av bemanningsstödet genom lagen om temporär ändring av lagen om förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport (1176/2018). Lagen tillämpades endast på det stöd som ska betalas för kostnader som uppkommit 2018.

Att den covid-19-pandemi som orsakas av det nya coronaviruset (SARS-CoV-2) har dragit ut på tiden och förvärrats hösten 2020 har medfört allvarliga problem för näringslivet och sjöfartsnäringen i Finland. Särskilt passagerarfartygsrederierna har lidit av kraftigt minskade passagerarvolymer, vilket snabbt har påverkat den ekonomiska lönsamheten för fartyg i reguljär ruttrafik. Att coronaviruspandemin har dragit ut på tiden har också påverkat lastfartygens verksamhetsförutsättningar. Avsikten med den temporära ändring av engångsnatur som nu görs är att stödja rederierna till följd av den exceptionella covid-19-pandemin. Den temporära ändringen innebär till ingen del ett ställningstagande till förverkligandet av målen med reformen av sjömanspensionssystemet.

Statsminister Sanna Marins regering har vidtagit snabba åtgärder för att trygga samhällsfunktionerna och underlätta näringslivets svåra situation. Som en del av dessa stödåtgärder föreslås det att staten i form av stöd till sjöfarten ska betala tillbaka till rederiarbetsgivarna arbetsgivares sjukförsäkringsavgift, arbetsgivarandelen av arbetslöshetsförsäkringspremien, arbetsgivarandelen av grupplivförsäkringspremien och arbetsgivarandelen av premien för frivillig olycksfallsförsäkring för fritiden och tilläggsförsäkring för fritiden. Genom förslaget ändras inga andra stödfaktorer och inte heller tidtabellen för betalningen av stöd.

1.2 Beredning

Propositionen har beretts vid kommunikationsministeriet i samarbete med Transport- och kommunikationsverket.

På grund av propositionens brådskande natur har man varit tvungen att avvika från de sedvanliga anvisningarna om remiss och hörande i samband med lagberedning. Utkastet till regeringsproposition har varit på remiss mellan den 22 oktober och den 26 oktober 2020.

Utlåtanden begärdes av 11 olika instanser, bland annat av finansministeriet, arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, Rederierna i Finland rf, Finlands Sjömans-Union FSU rf, Finlands Maskinbefälsförbund rf och Finlands Skeppsbefälsförbund ry. Propositionen fanns också fritt tillgänglig för utlåtanden i tjänsten utlåtande.fi. Sammanlagt 9 instanser lämnade ett utlåtande.

En sammanfattning av de yttranden som lämnats finns i Statsrådets projektportal (LVM065:00/2020).

2 Nuläge och bedömning av nuläget

Syftet med bemanningsstödet är att förbättra den internationella konkurrenskraften för fartyg som seglar under finsk flagg samt att trygga den finländska försörjningsberedskapen. Ett ytterligare syfte är att bevara en tillräckligt stor finländsk sjömansbefolkning. Staten betalar i form av bemanningsstöd till rederierna tillbaka den skatt som verkställs på lönerna för arbete till sjöss och vissa av arbetsgivarens bikostnader, med syftet att största delen av de stödberättigande skatterna och socialskyddsavgifterna ska betalas tillbaka till arbetsgivaren. Syftet med stödet är att sänka de finländska arbetsgivarnas kostnader för sysselsättningen av finländska sjömän och därigenom stödja rederiernas internationella kostnadskonkurrenskraft. De stödfaktorer som betalas tillbaka i form av stöd är i fråga om de allmänt och begränsat skattskyldiga sjömän som får förskottsinnehållningspliktig sjöarbetsinkomst följande prestationer: förskottsinnehållning på sjöarbetsinkomst, arbetsgivarandelen av sjömanspensionsavgiften och arbetsgivarandelen av olycksfallsförsäkringspremien. I fråga om begränsat skattskyldiga, dvs. sjömän som omfattas av källskatt, är de stödfaktorer som betalas tillbaka källskatt och arbetsgivarens sjukförsäkringsavgift, som betalas på löneinkomst. I praktiken betalas till sökandena i form av bemanningsstöd tillbaka arbetsgivarens andelar av personalkostnaderna, som sökandena betalat till staten, Sjömanspensionskassan och försäkringsbolaget. Endast sådana skatter och andra arbetsgivarprestationer som först har betalats till Finland kan betalas tillbaka i form av stöd.

Stöd söks för last- och passagerarfartyg för varje stödperiod genom en skriftlig ansökan hos Transport- och kommunikationsverket, som är stödmyndighet. Stödperioden för ett passagerarfartyg som får transportera fler än 120 passagerare är en kalendermånad i fråga om de prestationer som lämnats till Skatteförvaltningen. I annat fall är stödperioden ett halvt år. I praktiken söks stödet via en e-tjänst. Av ansökan ska det framgå vilket stöd ansökan gäller och grunderna för stödet. Sökanden ska ge riktiga och tillräckliga uppgifter om de omständigheter som är relevanta med tanke på beviljande av stöd. Stöd söks för varje stödperiod med en ansökan som lämnas in till stödmyndigheten inom tre månader från det att stödperioden upphörde. Stödperioderna är 1.1–30.6 och 1.7–31.12. Dessutom söks för passagerarfartyg månatligt stöd i fråga om de prestationer som ska betalas till Skatteförvaltningen. Övriga stödfaktorer (sjömanspensionsförsäkringsavgift och olycksfallsförsäkringspremie) betalas i fråga om passagerarfartyg tillbaka halvårsvis. Skatter och avgifter betalas tillbaka i form av stöd halvårsvis i genomsnitt cirka ett halvt år i efterskott, med undantag för de prestationer (förskottsinnehållning, källskatt och arbetsgivares sjukförsäkringsavgift) som i fråga om stora passagerarfartyg anmäls till Skatteförvaltningen och som på ansökan betalas tillbaka månatligen i genomsnitt cirka 2–3 månader efter det att prestationen betalades.

Europeiska kommissionen övervakar efterlevnaden av Finlands program för bemanningsstöd och ingriper i åtgärder som strider mot villkoren i det godkända stödprogrammet eller mot Europeiska unionens lagstiftning. Ändringar i stödprogrammet ska anmälas på förhand till kommissionen, och ändringarna får inte genomföras utan kommissionens godkännande. I praktiken är endast administrativa ändringar och andra mindre ändringar sådana som inte behöver anmälas till kommissionen. Det föreliggande förslaget handlar om en temporär ändring. Kommissionen har 2012 notifierats om de belopp som betalas tillbaka i form av stöd, och därför behöver en förhandsanmälning om ändringen inte göras till kommissionen. Den föreslagna ändringen avviker inte från det stödprogram SA.35110 (2012/N) som Finland har notifierat kommissionen om.

3 Målsättning

Syftet med propositionen är att bidra till att lindra de ekonomiska skador som covid-19-pandemin orsakar sjöfartsbranschen och att stödja näringslivets konkurrenskraft. Man vill också stödja kontinuiteten i sjötransporterna och leveranskedjorna eftersom de är av central betydelse för samhället.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

I propositionen föreslås det att staten i form av stöd till sjöfarten till arbetsgivarna ska betala tillbaka arbetsgivares sjukförsäkringsavgift, arbetsgivarandelen av arbetslöshetsförsäkringspremien, arbetsgivarandelen av grupplivförsäkringspremien och arbetsgivarandelen av premien för frivillig olycksfallsförsäkring för fritiden och tilläggsförsäkring för fritiden. Genom propositionen ändras inga andra stödfaktorer. Avsikten är att lagen ska tillämpas endast på det stöd som betalas för kostnader som uppkommer under 2020.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

Ekonomiska konsekvenser

Att de stödbelopp som 2016 upphörde att omfattas av stödet åter börjar omfattas av bemanningsstödet från och med 2020 ökar statens kostnader med sammanlagt cirka 6–7 miljoner euro 2021. Statens faktiska bemanningsstöd till sjöfarten var cirka 84,3 miljoner euro 2018 och cirka 86,8 miljoner euro 2019. Det belopp som betalas i bemanningsstöd 2020 beräknas uppgå till cirka 75–76 miljoner euro. Den avsevärda minskningen av stödbeloppet jämfört med föregående år beror på de permitteringar på finländska fartyg som orsakats av coronaviruspandemin, och att den intjänade sjöarbetsinkomsten och de arbetsgivarprestationer som verkställts på den således varit mindre.

I regeringens proposition till riksdagen med förslag till statsbudget för 2021 har det i budgeten (under moment 31.20.43) reserverats ett förslagsanslag på 89 000 000 euro för förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport. Det anslag som föreslås under momentet borde täcka den ökning av stödbeloppet som föranleds av ändringen, eftersom det stödbelopp som beviljas nästa år dock beräknas vara lägre än tidigare år i och med att rederierna hösten 2020 i omfattande grad har permitterat sin personal.

Covid-19-pandemins effekter märks i bemanningsstödets belopp och således i statsbudgeten med en fördröjning, eftersom stödet betalas i efterhand på basis av redan betalda arbetsgivarprestationer. År 2021 betalas stöd för de kostnader som uppkommit under tiden 1.7.2020–30.6.2021. För passagerarfartyg som får ta mer än 120 passagerare motsvarar stödet det belopp av förskottsinnehållningar, arbetsgivares sjukförsäkringsavgifter och källskatt för tiden 1.11.2020–31.10.2021 som ingår i de arbetsgivarprestationer som lämnats och betalats till skatteförvaltningen.

De föreslagna stödbeloppens ekonomiska effekt har bedömts på basis av storleken av lönebeloppen i stödansökningarna från början av 2020, och i och med detta kan effekterna av coronaviruspandemin redan observeras i förhållande till det arbete som utförts på finländska handelsfartyg. Med stöd av detta har man beräknat beloppet av den förskottsinnehållningspliktiga sjöarbetsinkomst som tjänats in på fartyg och som utgör grund för det stödbelopp enligt 11 § i lagen om bemanningsstöd som kan uppskattas för stödåret 2020. År 2020 var arbetsgivares

sjukförsäkringsavgift 1,34 procent av det sammanlagda beloppet av de löner som betalas till arbetstagarna. Storleken på arbetsgivares sjukförsäkringsavgift beräknas uppgå till sammanlagt cirka 2,5 miljoner euro. Arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie är graderad enligt den lönesumma som arbetsgivaren betalar så att premien år 2020 är 0,45 procent av lönen för en lönesumma upp till 2 125 500 euro och 1,70 procent för den överskjutande delen av lönen. I fråga om arbetslöshetsförsäkringspremien är effekten cirka 2,6 miljoner euro. Den genomsnittliga grupplivförsäkringspremien har i genomsnitt varit något mindre än 0,1 procent av lönesumman. Också storleken på premien för frivillig olycksfallsförsäkring för fritiden och tilläggsförsäkring för fritiden varierar enligt försäkringsbolag och enligt rederi. Den sammanlagda storleken på de ovannämnda premierna för försäkringar som gäller grupplivförsäkring och skador under fritiden, med beaktande av en eventuell premie för tilläggsförsäkring för fritiden, beräknas vara cirka 1 procent av de löner som betalats för arbete utfört på fartyg, dvs. sammanlagt cirka 1,9 miljoner euro. Den sammanlagda storleken på de föreslagna stödbeloppen är uppskattningsvis cirka 6,0–7,0 miljoner euro under stödåret 2020.

Om de föreslagna stödbeloppen åter börjar omfattas av bemanningsstödet medför detta att det stöd som rederierna får ökar med cirka 6–7,0 miljoner euro 2021. Det stöd som betalas enligt rederi under 2020 ökar beroende på hur många sjömän ett rederi sysselsätter från några tusen euro till cirka en och en halv miljon euro, och medianen är drygt femtio tusen euro, per rederi. Av den föreslagna ökningen av stödbeloppet riktas cirka tre femtedelar till stöd som betalas till passagerarfartyg och två femtedelar till lastfartyg. Att de föreslagna stödbeloppen åter börjar omfattas av stödsystemet medför med tanke på rederierna att deras likviditet förbättras. Propositionen gagnar i synnerhet de stora passagerarfartygsrederierna, som sysselsätter flest arbetstagare och som har drabbats av det kraftigt minskade antalet passagerare. Att ansökan om och behandlingen av de föreslagna stödbeloppen görs i anslutning till stöden för slutet av 2020 medför minst administrativt arbete ur rederiernas synvinkel.

Konsekvenser för myndigheternas verksamhet

Att de föreslagna stödbeloppen temporärt åter omfattas av de stödberättigande avgifterna och premierna ökar stödmyndighetens arbete i fråga om de ansökningar som gäller stödperioden 1.7–31.12.2020. Stödmyndighetens arbete och administrativa börda ökar dock inte, eftersom den ansökan som gäller de stödbelopp som återinförs kan behandlas tillsammans med en vanlig stödansökan för stödperioden under 2021.

Samhälleliga konsekvenser

Den internationella konkurrenskraften för fartyg som seglar under finsk flagg inverkar direkt på antalet sysselsatta finländska sjömän och också i större utsträckning på omfattningen av det finländska havsklustret och på att sakkunskapen och kompetensen på området stannar kvar i Finland. Propositionen stöder detta mål. Genom att främja den internationella konkurrenskraften vill man också bidra till att trygga försörjningsberedskapen, även om också andra metoder används för detta syfte. Utgångspunkten för försörjningsberedskapen är i detta fall att man på finskflaggade fartyg tillämpar finsk lag såväl under normala förhållanden som under undantagsförhållanden. Propositionen kommer att lindra de ekonomiska skador som coronaviruspandemin orsakar näringslivet och ge näringslivet bättre ekonomisk kapacitet att anpassa sig till situationen. Propositionen stöder således näringslivets konkurrenskraft och därmed även den finländska försörjningsberedskapen. Propositionen kommer i synnerhet att stödja kontinuiteten i sjötransporterna, vilket har stor samhällelig betydelse.

5 Remissvar

Propositionen har beretts i samarbete med Transport- och kommunikationsverket. Utlåtanden begärdes av 11 olika instanser, bland annat av finansministeriet, arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, Rederierna i Finland rf, Finlands Sjömans-Union FSU rf, Finlands Maskinbefälsförbund rf och Finlands Skeppsbefälsförbund ry. Propositionen fanns också fritt tillgänglig för utlåtanden i tjänsten utlåtande.fi. Remissutlåtandena begärdes senast den 26 oktober 2020. Sammanlagt 9 instanser lämnade ett utlåtande. Allmänt taget understödde remissinstanserna propositionen.

Social- och hälsovårdsministeriet konstaterade i sitt utlåtande att ministeriet inte har något att anmärka på propositionen.

Sjömanspensionskassan konstaterade i sitt utlåtande att den anser att propositionen om temporär ändring av lagen om bemanningsstöd är motiverad. De ekonomiska problem som coronaviruset orsakat för rederierna är mycket stora och Sjömanspensionskassan anser därför att en temporär ökning av det statliga stödet är nödvändig för att trygga kontinuiteten i den finländska rederiverksamheten.

Rederierna i Finland rf och *Finlands Maskinbefälsförbund rf* konstaterade i sina utlåtanden att de understöder propositionen.

Finlands Sjömans-Union FSU rf understödde propositionen och ansåg att det kompletterade stödet ökar näringens förutsättningar att klara av de ekonomiska och operativa svårigheter som pandemin orsakat.

Transport- och kommunikationsverket konstaterade i sitt utlåtande att verket understöder propositionen och att det inte har något att yttra om propositionen.

Försörjningsberedskapscentralen konstaterade i sitt utlåtande att det för försörjningsberedskapen är viktigt att olika typer av fartyg är registrerade under finsk flagg med tanke på krissituationer. Enligt Försörjningsberedskapscentralen bör stödpolitiken för Finlands sjöfart vara planmässig och förutsägbar så att rederierna kan investera i fartyg som kan användas en lång tid. Temporära lättnader i avgifter bör överensstämma med andra EU-staters motsvarande lättnader så att konkurrenskraften bevaras. Försörjningsberedskapscentralen anser att man med ett kortvarigt stöd kan stödja rederiernas ekonomi i den situation som coronakrisen orsakat, men att stödet inte har en betydande inverkan på försörjningsberedskapen.

Finansministeriet konstaterade i sitt utlåtande att stödsystemet för sjöfarten utgör en komplicerad helhet där sjöfarten stöds också via socialförsäkringsavgifter. De ändringar som sker i avgifterna påverkar också stödet för sjöfarten. Finansministeriet konstaterade att den föreslagna lagändringen ökar statens anslagsbehov med 6–7 miljoner euro 2021 och att lagändringen således inte är kostnadsneutral med tanke på statsbudgeten, såsom man låtit förstå i propositionen.

I sitt utlåtande konstaterade finansministeriet också att med beaktande av stödåtgärdernas tillfälliga karaktär och tidsmässiga allokering bör en förkortning av lagens giltighetstid avvägas då det nu föreslås att lagen ska gälla till och med utgången av 2021. Finansministeriet lyfte i sitt utlåtande även fram att regeringen redan har beslutat om flera olika stödåtgärder för att minska de negativa effekterna i anslutning till coronavirusepidemin. Den försämrade ekonomiska aktiviteten och de stimulansåtgärder som ingår i tilläggsbudgetarna för 2020 har en betydande inverkan på saldot för de offentliga finanserna och för statsfinanserna. I det rådande läget kan man när man överväger vilka stödåtgärder som ska införas och hur de ska dimensioneras inte utgå

ifrån att alla möjliga metoder omedelbart tas i bruk. Olika stödåtgärder behöver granskas som en del av den helhet som består av regeringens riktlinjer hittills och de åtgärder som är under beredning. Målet bör vara att den offentliga sektorns resurser riktas så att deras genomslagskraft blir så stor som möjligt. Enligt finansministeriet har sjöfartsbranschen redan understötts i betydande grad genom de beslut i anslutning till försörjningsberedskapen som fattats hittills. Med beaktande av alla beslut som fattats bör det bedömas vilket som är det mest ändamålsenliga sättet att stödja de rederier som har de största svårigheterna.

Arbets- och näringsministeriet ansåg att propositionen är motiverad och konstaterade att det med tanke på hela landets ekonomi samt kontinuiteten i de kritiska funktionerna inom försörjningsberedskapen är viktigt att bilfärjornas styckegodsfrakt fungerar utan hinder under alla förhållanden. Den föreslagna propositionen hjälper sjöfartsbranschen som är i svårigheter att minska kostnaderna för dem. Detta avspeglar sig således positivt också i tryggandet av försörjningsberedskapen.

6 Specialmotivering

11 §. *Stöd som betalas utifrån allmänt skattskyldiga sjömäns sjöarbetsinkomst*. Det föreslås att det i paragrafen tas i nya 4–7 punkter.

För en enligt 9 § i inkomstskattelagen (1535/1992) allmänt skattskyldig sjöman betalas i nuläget ett stöd som motsvarar under stödperioden betald 1) förskottsinnehållning som verkställs på sjöarbetsinkomst enligt 74 § i inkomstskattelagen i enlighet med den förskottsinnehållningsprocent som fastställts för sjöarbetsinkomsten; stöd betalas dock inte till den del som förskottsinnehållningen har höjts så som anges i 17 § i lagen om förskottsuppbörd (1118/1996), 2) arbetsgivares pensionsförsäkringsavgift enligt 141 § i lagen om sjömanspensioner (1290/2006); förhöjning eller nedsättning av arbetsgivarens pensionsförsäkringsavgift enligt 141 a § i lagen om sjömanspensioner beaktas inte i stödets belopp, samt 3) arbetsgivarandel av olycksfallsförsäkringspremien. I propositionen föreslås det att arbetsgivares sjukförsäkringsavgift, arbetsgivarandelen av arbetslöshetsförsäkringspremien, arbetsgivarandelen av grupplivförsäkringspremien och arbetsgivarandelen av premien för frivillig olycksfallsförsäkring för fritiden och tilläggsförsäkring för fritiden återinförs som en stödberättigande kostnad. Då betalas det i form av stöd även för en allmänt skattskyldig sjöman och för en sådan i 12 § 2 mom. i lagen om bemanningsstöd avsedd begränsat skattskyldig sjöman för vilken det betalats förskottsinnehållning i stället för källskatt ett stöd som motsvarar arbetsgivares ovannämnda avgifter och premier som betalts under stödperioden.

Enligt *punkt 4* i paragrafen betalas i stöd i fråga om sjömän som omfattas av förskottsinnehållning ett belopp som motsvarar arbetsgivares sjukförsäkringsavgift som betalats under stödperioden. Bestämmelser om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift finns i lagen om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift (771/2016). Bestämmelser om avgiftsprocentsatsen för arbetsgivares sjukförsäkringsavgift utfärdas årligen genom förordning av statsrådet. År 2020 var arbetsgivares sjukförsäkringsavgift 1,34 procent av det sammanlagda beloppet av de löner som betalas till arbetstagarna (statsrådets förordning 1068/2019, 3 §). Arbetsgivare är skyldiga att betala arbetsgivares sjukförsäkringsavgift, om en arbetstagare enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004) är försäkrad i Finland.

Enligt *punkt 5* i paragrafen betalas i stöd i fråga om sjömän som omfattas av förskottsinnehållning ett belopp som motsvarar den arbetsgivarandel av arbetslöshetsförsäkringspremien som betalats under stödperioden. Bestämmelser om grunderna för arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie finns i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998). Premien påförs

enligt 2 § i den lagen arbetsgivare och arbetstagare så att den i lagen avsedda Sysselsättningsfonden kan klara av finansieringen av de arbetslöshetsförmåner och det vuxenutbildningsstöd som den ansvarar för samt andra föreskrivna uppgifter. I 18 § i den ovannämnda lagen föreskrivs det om arbetslöshetsförsäkringspremiernas belopp. Arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie är graderad enligt den lönesumma som arbetsgivaren betalar så att premien år 2020 är 0,45 procent av lönen för en lönesumma upp till 2 125 500 euro och 1,70 procent för den överskjutande delen av lönen.

Enligt *punkt 6* i paragrafen betalas i stöd i fråga om sjömän som omfattas av förskottsinnehållning ett belopp som motsvarar den arbetsgivarandel av grupplivförsäkringspremien som betalats under stödperioden. Grupplivförsäkringspremien tas ut i samband med olycksfallsförsäkringspremien. Premien faktureras genom en separat faktura på samma lönesumma som arbetslöshetsförsäkringspremien. Grupplivförsäkringspremiens storlek varierar enligt försäkringsbolag. Den genomsnittliga grupplivförsäkringspremien har varit något mindre än 0,1 procent av lönesumman.

Enligt *punkt 7* i paragrafen betalas i stöd i fråga om sjömän som omfattas av förskottsinnehållning ett belopp som motsvarar den arbetsgivarandel av premien för frivillig olycksfallsförsäkring för fritiden och tilläggsförsäkring för fritiden som betalats under stödperioden. Förhandlingar om de olycksfallsförsäkringar för fritiden som gäller sjömän har förts mellan arbetsmarknadsorganisationerna inom sjöfartsbranschen och ett rederi är därmed skyldigt att teckna nämnda försäkring. Villkoren och premierna som gäller försäkringen bestäms av försäkringsbolaget. Bestämmelser om frivillig olycksfallsförsäkring för fritiden finns i 25 kap. i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015).

14 §. *Ansökan om stöd*. Det föreslås att *3 mom*. i paragrafen ändras så att det till momentet fogas en bestämmelse enligt vilken arbetsgivares sjukförsäkringsavgift, arbetsgivarandelen av arbetslöshetsförsäkringspremien, arbetsgivarandelen av grupplivförsäkringspremien och arbetsgivarandelen av premien för frivillig olycksfallsförsäkring för fritiden och tilläggsförsäkring för fritiden för stödåret 1.1–31.12.2020 under stödåret 2020 ska sökas senast den 31 mars 2021. Förfarandet avviker från huvudregeln, enligt vilken stöd ska sökas för varje stödperiod med en ansökan som lämnas in till stödmyndigheten inom tre månader från det att stödperioden upphörde. Det föreslagna avvikande förfarandet behövs för att det ska finnas tillräckligt med tid att ansöka om återbetalning av arbetslöshetsförsäkringspremien i form av stöd och för att stödmyndighetens administrativa börda ska kunna minskas.

16 §. *Nödvändiga uppgifter.* Det föreslås att *4 mom.* i paragrafen ändras så att till momentet fogas en hänvisning till den sökandes skyldighet att till stödmyndigheten ge in det intyg av Sysselsättningsfonden som behövs för att arbetsgivarandelen av arbetslöshetsförsäkringspremien ska betalas i form av stöd. Hänvisningen ska ha motsvarande innehåll som den hade innan lag 940/2016 trädde i kraft. Genom lag 940/2016 ändrades 16 § 4 mom. i lagen om bemanningsstöd så att hänvisningen till skyldigheten att ge in ett intyg av Arbetslöshetsförsäkringsfonden (numera Sysselsättningsfonden) ströks. Ändringen berodde då på att arbetslöshetsförsäkringspremien från och med den 1 januari 2016 inte längre berättigade till stöd enligt lagen (lagändring 298/2015). Då ändrades momentet så att det motsvarade den ändring i 11 § i lagen som trädde i kraft vid ingången av 2016, varvid bland annat arbetsgivarandelen av arbetslöshetsförsäkringspremien ströks från de avgifter som berättigade till stöd (RP 321/2014 rd, s 16–17). I paragrafen görs dessutom språkliga ändringar på finska som inte påverkar den svenska språkversionen.

7 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2021 och gälla till och med den 31 december 2021. Avsikten är att lagen ska tillämpas endast på det stöd som betalas för kostnader som uppkommer under 2020.

8 Förhållande till andra propositioner

Propositionen hänför sig till den kompletterande budgetpropositionen för 2021 och avses bli behandlad i samband med den.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om temporär ändring av lagen om förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport

I enlighet med riksdagens beslut

ändras temporärt i lagen om förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport (1277/2007) 11 §, 14 § 3 mom. och 16 § 4 mom., sådana de lyder, 11 § i lag 298/2015 samt 14 § 3 mom. och 16 § 4 mom. i lag 940/2016, som följer:

11 §

Stöd som betalas utifrån allmänt skattskyldiga sjömäns sjöarbetsinkomst

För en enligt 9 § i inkomstskattelagen (1535/1992) allmänt skattskyldig sjöman betalas ett stöd som motsvarar under stödperioden betald

1) förskottsinnehållning som verkställs på sjöarbetsinkomst enligt 74 § i inkomstskattelagen i enlighet med den förskottsinnehållningsprocent som fastställts för sjöarbetsinkomsten; stöd betalas dock inte till den del som förskottsinnehållningen har höjts så som anges i 17 § i lagen om förskottsuppbörd (1118/1996),

2) arbetsgivares pensionsförsäkringsavgift enligt 141 § i lagen om sjömanspensioner (1290/2006); förhöjning eller nedsättning av arbetsgivares pensionsförsäkringsavgift enligt 141 a § i den nämnda lagen beaktas inte i stödets belopp,

3) arbetsgivarandel av olycksfallsförsäkringspremien,

4) arbetsgivares sjukförsäkringsavgift,

5) arbetsgivarandel av arbetslöshetsförsäkringspremien,

6) arbetsgivarandel av grupplivförsäkringspremien, och

7) arbetsgivarandel av premien för frivillig olycksfallsförsäkring för fritiden och tilläggsförsäkring för fritiden.

14 §

Ansökan om stöd

— —

Stöd söks för varje stödperiod med en ansökan som lämnas in till stödmyndigheten inom tre månader från det att stödperioden upphörde. Arbetsgivares sjukförsäkringsavgift, arbetsgivarandelen av arbetslöshetsförsäkringspremien, arbetsgivarandelen av grupplivförsäkringspremien och arbetsgivarandelen av premien för frivillig olycksfallsförsäkring för fritiden och tilläggsförsäkring för fritiden för stödåret 2020 ska sökas senast den 31 mars 2021.

16 §

Nödvändiga uppgifter

— —

Den sökande ska för varje stödperiod till stödmyndigheten ge in försäkringsbolagets och Sysselsättningsfondens redogörelser per fartyg för de under stödperioden inbetalda försäkringspremier som grundar sig på sjöarbetsinkomsten och som avses i 11 §.

Denna lag träder i kraft den 20 och gäller till och med den 31 december 2021.
Denna lag tillämpas på det stöd som betalas för kostnader som uppkommer under 2020.

Helsingfors den 5 november 2020

Statsminister

Sanna Marin

Kommunikationsminister Timo Harakka

Bilaga
Parallelltext

Lag

om temporär ändring av lagen om förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport

I enlighet med riksdagens beslut
ändras temporärt i lagen om förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport (1277/2007) 11 §, 14 § 3 mom. och 16 § 4 mom., sådana de lyder, 11 § i lag 298/2015 samt 14 § 3 mom. och 16 § 4 mom. i lag 940/2016, som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
11 §	11 §
Stöd som betalas utifrån allmänt skattskyldiga sjömäns sjöarbetsinkomst	*Stöd som betalas utifrån allmänt skattskyldiga sjömäns sjöarbetsinkomst*
För en enligt 9 § i inkomstskattelagen (1535/1992) allmänt skattskyldig sjöman betalas ett stöd som motsvarar under stödperioden betald 1) förskottsinnehållning som verkställs på sjöarbetsinkomst enligt 74 § i inkomstskattelagen i enlighet med den förskottsinnehållningsprocent som fastställts för sjöarbetsinkomsten; stöd betalas dock inte till den del som förskottsinnehållningen har höjts så som anges i 17 § i lagen om förskottsuppbörd (1118/1996), 2) arbetsgivares pensionsförsäkringsavgift enligt 141 § i lagen om sjömanspensioner (1290/2006); förhöjning eller nedsättning av arbetsgivarens pensionsförsäkringsavgift enligt 141 a § i lagen om sjömanspensioner beaktas inte i stödets belopp, samt 3) arbetsgivarandel av olycksfallsförsäkringspremien.	För en enligt 9 § i inkomstskattelagen (1535/1992) allmänt skattskyldig sjöman betalas ett stöd som motsvarar under stödperioden betald 1) förskottsinnehållning som verkställs på sjöarbetsinkomst enligt 74 § i inkomstskattelagen i enlighet med den förskottsinnehållningsprocent som fastställts för sjöarbetsinkomsten; stöd betalas dock inte till den del som förskottsinnehållningen har höjts så som anges i 17 § i lagen om förskottsuppbörd (1118/1996), 2) arbetsgivares pensionsförsäkringsavgift enligt 141 § i lagen om sjömanspensioner (1290/2006); förhöjning eller nedsättning av arbetsgivares pensionsförsäkringsavgift enligt *141 a § i den nämnda lagen* beaktas inte i stödets belopp, 3) arbetsgivarandel av olycksfallsförsäkringspremien, *4) arbetsgivares sjukförsäkringsavgift,* *5) arbetsgivarandel av arbetslöshetsförsäkringspremien,* *6) arbetsgivarandel av grupplivförsäkringspremien, och* *7) arbetsgivarandel av premien för frivillig olycksfallsförsäkring för fritiden och tilläggsförsäkring för fritiden.*

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
14 §	14 §
Ansökan om stöd	*Ansökan om stöd*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Stöd söks för varje stödperiod med en ansökan som lämnas in till stödmyndigheten inom tre månader från det att stödperioden upphörde.	Stöd söks för varje stödperiod med en ansökan som lämnas in till stödmyndigheten inom tre månader från det att stödperioden upphörde. *Arbetsgivares sjukförsäkringsavgift, arbetsgivarandelen av arbetslöshetsförsäkringspremien, arbetsgivarandelen av grupplivförsäkringspremien och arbetsgivarandelen av premien för frivillig olycksfallsförsäkring för fritiden och tilläggsförsäkring för fritiden för stödåret 2020 ska sökas senast den 31 mars 2021.*
16 §	16 §
Nödvändiga uppgifter	*Nödvändiga uppgifter*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Den sökande ska för varje stödperiod till stödmyndigheten ge in försäkringsbolagets redogörelse per fartyg för de under stödperioden inbetalda försäkringspremier som grundar sig på sjöarbetsinkomsten och som avses i 11 §.	Den sökande ska för varje stödperiod till stödmyndigheten ge in försäkringsbolagets *och Sysselsättningsfondens redogörelser* per fartyg för de under stödperioden inbetalda försäkringspremier som grundar sig på sjöarbetsinkomsten och som avses i 11 §.